

חק לישראל – פרשת וישב יום ו'

(ט) איננו גדול בבית הזה מפני ולא חשף מפני מאומה כי אם אותך באשר את אשתו ואיך אעשה הרעה הגדלה הזאת וחסאתי לאלהים: (ט) איננו גדול בבית הזה מפני ולא חשף מפני מאומה כי אם אותך באשר את אשתו ואיך אעשה הרעה הגדלה הזאת וחסאתי לאלהים: (ט) ליתוהי רב בביתא הדיון מני ולא מנע מני מדעם אלהין יתיך בדיל את אתתיה ואכדיון אעביד בישתא רבתא דרא ואחוב קדם יי:

(י) ויהי כדברה אל יוסף יום יום ולא שמע אליה לשכב אצלה להיות עמה: (י) ויהי כדברה אל יוסף יום יום ולא שמע אליה לשכב אצלה להיות עמה: (י) והנה פד מלילת עם יוסף יום יום ולא קביל מנה למשכב לותה למהוי עמה:

(יא) ויהי כהיום הזה ויבא הביתה לעשות מלאכתו ואין איש מאנשי הבית שם בבית: (יא) ויהי כהיום הזה ויבא הביתה לעשות מלאכתו ואין איש מאנשי הבית שם בבית: (יא) והנה ביומא הדיון ועל לביתא למבדק בכתבי חשבניה ולית אנט מאנשי ביתא תמן בביתא:

(יב) ותתפשהו בבגדו לאמר שכבה עמי ויעזב בגדו בידה וינס ויצא החוצה: (יב) ותתפשהו בבגדו לאמר שכבה עמי ויעזב בגדו בידה וינס ויצא החוצה: (יב) ואחתתיה בלבושייה למימר שכוב עמי ושכקיה ללבושייה בידה וערק ונפק לשוקא:

(יג) ויהי כראותה כי עזב בגדו בידה וינס החוצה: (יג) והנה פד חזת ארי שכקיה ללבושייה בידה וערק לשוקא:

(יד) ותקרא לאנשי ביתה ותאמר להם לאמר ראו הביא לנו איש עברי לצחק בנו בא אלי לשכב עמי ואקרא בקול גדול: (יד) ותקרא לאנשי ביתה ותאמר להם לאמר ראו הביא לנו איש עברי לצחק בקול גדול: (יד) וקרת לאנשי ביתה ואמרת להון למימר חזו איתי לנא גברא עבראה לחיכא בנא על לותי למשכב עמי וקרית בקלא רבא:

(טו) ויהי כשמעו כי הרימותי קולי ואקרא ויעזב בגדו אצלי וינס ויצא החוצה: (טו) ויהי כשמעו כי הרימותי קולי ואקרא ויעזב בגדו אצלי וינס ויצא החוצה: (טו) והנה פד שמע ארי ארימית קלי וקרית ושכקיה ללבושייה לותי וערק ונפק לשוקא:

(טז) ותנח בגדו אצלה עד בוא אדניו אל ביתו: (טז) ותנח בגדו אצלה עד בוא אדניו אל ביתו: (טז) ואחתתיה ללבושייה לותה עד דעל רבוניה לביתיה:

(יז) ותדבר אליו כדברים האלה לאמר בא אלי העבד העברי אשר הבאת לנו לצחק בי: (יז) ותדבר אליו כדברים האלה לאמר בא אלי העבד העברי אשר הבאת לנו לצחק בי: (יז) ומלילת עמיה כפתגמיא האליו למימר על לותי עברא עבראה די איתיתא לנא לחיכא בי: (יח) ויהי כהרימי קולי ואקרא ויעזב בגדו אצלי וינס החוצה: (יח) ויהי כהרימי קולי ואקרא ויעזב בגדו אצלי וינס החוצה: (יח) והנה פד ארימית קלי וקרית ושכקיה ללבושייה לותי וערק לשוקא:

(יט) ויהי כשמע אדניו את דברי אשתו אשר דברה אליו לאמר כדברים האלה עשה לי עבדך ויחר אפוי: (יט) ויהי כשמע אדניו את דברי אשתו אשר דברה אליו לאמר כדברים האלה עשה לי עבדך ויחר אפוי: (יט) והנה פד שמע רבוניה ית פתגמי אתתיה די מלילת עמיה למימר כפתגמיא האליו עבד לי עבדך ותקח רגזיה:

(כ) ויקח אדני יוסף אתו ויתנהו אל בית הסהר מקום אשר כתיב אסורי – קרי אסורי המלך אסורים ויהי שם בבית הסהר: (כ) ויקח אדני יוסף אתו ויתנהו אל

חק לישראל – פרשת וישב יום ו'

- בית הסהר מקום אשר כתיב אסורי - קרי אסירי המלך אסורים ויהי שם בבית הסהר: (כ) ונסיב רבוניה דיוסף ויתיה ומנניה לבית אסירי אתר די אסירי מלכא אסירין והנה תמן בבית אסירי:
- (כא) ויהי יהוה את יוסף ויט אליו חסד ויתן חנו בעיני שר בית הסהר: (כא) ויהי יהוה את יוסף ויט אליו חסד ויתן חנו בעיני שר בית הסהר: (כא) והנה מימרא דין בסעדיה דיוסף ונגד ליה חסדא ויהביה לרחמיו בעיני רב בית אסירי:
- (כב) ויתן שר בית הסהר ביד יוסף את כל האסירים אשר בבית הסהר ואת כל אשר עשים שם הוא היה עשה: (כב) ויתן שר בית הסהר ביד יוסף את כל האסירים אשר בבית הסהר ואת כל אשר עשים שם הוא היה עשה: (כב) ומני רב בית אסירי בידא דיוסף ית כל אסיריא די בבית אסירי וית כל די עבדיו תמן על מימריה הוה מתעבד:
- (כג) אין שר בית הסהר ראה את כל מאומה בידו באשר יהוה אתו ואשר הוא עשה יהוה מצליח: (כג) אין שר בית הסהר ראה את כל מאומה בידו באשר יהוה אתו ואשר הוא עשה יהוה מצליח: (כג) לית רב בית אסירי חזי ית כל סרחן בידיה בדי מימרא דין בסעדיה ודי הוא עבד יי מצלח:
- (א) ויהי אחר הדברים האלה חטאו משקה מלך מצרים והאפה לאדניהם למלך מצרים: (א) ויהי אחר הדברים האלה חטאו משקה מלך מצרים והאפה לאדניהם למלך מצרים: (א) והוה פתגמיא האליון סרחו שקנא מלכא דמצרים ונתתומא לרבוניהון למלכא דמצרים:
- (ב) ויקצף פרעה על שני סריסיו על שר המשקים ועל שר האופים: (ב) ויקצף פרעה על שני סריסיו על שר המשקים ועל שר האופים: (ב) ורגו פרעה על תרין רברבניהו על רב שקי ועל רב נתומי:
- (ג) ויתן אתם במשמר בית שר הטבחים אל בית הסהר מקום אשר יוסף אסור שם: (ג) ויהב יתהון במשרא בית רב קטוליא לבית אסירי אתר די יוסף אסיר תמן:
- (ד) ויפקד שר הטבחים את יוסף וישרת אתם ויהיו ימים במשמר: (ד) ויפקד שר הטבחים את יוסף וישרת אתם ויהיו ימים במשמר: (ד) ומני רב קטוליא ית יוסף עמהון ושמש יתהון והווי יומיו במשרא:
- (ה) ויחלמו חלום שניהם איש חלמו בלילה אחד איש כפתרון חלמו המשקה והאפה אשר למלך מצרים אשר אסורים בבית הסהר: (ה) ויחלמו חלום שניהם איש חלמו בלילה אחד איש כפתרון חלמו המשקה והאפה אשר למלך מצרים אשר אסורים בבית הסהר: (ה) וחלמו חלמא תרוניהון גבר חלמיה בליליא חר גבר כפושירו חלמיה שקנא ונתתומא די למלכא דמצרים די אסירין בבית אסירי:
- (ו) ויבא אליהם יוסף בבקר וירא אתם והנם זעפים: (ו) ויבא אליהם יוסף בבקר וירא אתם והנם זעפים: (ו) ואתא ליתהון יוסף בצפרא וחזא יתהון והא אנון נסיסיו:
- (ז) וישאל את סריסי פרעה אשר אתו במשמר בית אדניו לאמר מדוע פניכם רעים היום: (ז) וישאל את סריסי פרעה אשר אתו במשמר בית אדניו לאמר מדוע פניכם רעים היום: (ז) וישאל ית רברבי פרעה די עמיה במשרא בית רבוניה למימר מא דין אפיון בישין יומא דין:
- (ח) ויאמרו אליו חלום חלמנו ופתר אין אתו ויאמר אליהם יוסף הלוא לאלהים פתרנים ספרו נא לי: (ח) ויאמרו אליו חלום חלמנו ופתר אין אתו ויאמר

חק לישראל – פרשת וישב יום ו'

אֲלֵהֶם יוֹסֵף הֲלוֹא לְאַלְהִים פְּתַרְנִים סִפְרוּ נָא לִי: (ח) וַאֲמַרוּ לֵיהּ חֲלֵמָא חֲלֵמָנָא וּפְשֵׁר לִית לֵיהּ וַאֲמַר לְהוּן יוֹסֵף הֲלֵא מִן קֳדָם יי פּוֹשְׁרוֹן חֲלֵמִיָּא אֲשֶׁתְּעוּנוּ כְּעוֹן לִי:

(ט) וַיֹּסֶפֶר שֵׁר הַמִּשְׁקִים אֶת חֲלֵמוֹ לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ בַּחֲלוּמֵי וְהִנֵּה גִפְן לְפָנַי: (ט) וַיֹּסֶפֶר שֵׁר הַמִּשְׁקִים אֶת חֲלֵמוֹ לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ בַּחֲלוּמֵי וְהִנֵּה גִפְן לְפָנַי: (ט) וַאֲשֶׁתְּעִי רַב שָׂקִי יֵת חֲלֵמִיָּה לְיוֹסֵף וַאֲמַר לֵיהּ בַּחֲלֵמֵי וְהֵא גּוֹפְנָא קֳדָמִי:

(י) וּבְגִפְן שְׁלֹשָׁה שָׂרִיגִם וְהוּא כְּפָרְחַת עֲלֶתָה נֹצֵה הַבְּשִׁילוֹ אֲשַׁכְּלֶתִיָּה עֲנָבִים: (י) וּבְגִפְן שְׁלֹשָׁה שָׂרִיגִם וְהוּא כְּפָרְחַת עֲלֶתָה נֹצֵה הַבְּשִׁילוֹ אֲשַׁכְּלֶתִיָּה עֲנָבִים: (י) וּבְגּוֹפְנָא תִלְתָּא שְׁבֻשִׁין וְהִיא כַד אֶפְרַחַת אֶפְקַת לְבַלְבִּין וְאֲנִיצַת גִּזְ בְּשִׁילוֹ אֲתַכְּלֶתָהּ עֲנָבִין:

(יא) וְכּוֹס פְּרָעָה בְּיַדִּי וְאָקַח אֶת הָעֲנָבִים וְאֲשַׁחַט אֹתָם אֵל כּוֹס פְּרָעָה וְאֶתֶן אֶת הַכּוֹס עַל בֶּף פְּרָעָה: (יא) וְכּוֹס פְּרָעָה בְּיַדִּי וְאָקַח אֶת הָעֲנָבִים וְאֲשַׁחַט אֹתָם אֵל כּוֹס פְּרָעָה וְאֶתֶן אֶת הַכּוֹס עַל בֶּף פְּרָעָה: (יא) וְכִסָּא דְפְרָעָה בְּיַדִּי וְנִסְיַבַת יֵת עֲנָבִיָּא וְעֲצָרִית יִתְהוּן לְכִסָּא דְפְרָעָה וַיְהִיבִית יֵת כִּסָּא עַל יְדָא דְפְרָעָה:

(יב) וַיֹּאמֶר לוֹ יוֹסֵף זֶה פְּתַרְנִי שְׁלֹשֶׁת הַשָּׂרִיגִים שְׁלֹשֶׁת יָמִים הֵם: (יב) וַיֹּאמֶר לוֹ יוֹסֵף זֶה פְּתַרְנִי שְׁלֹשֶׁת הַשָּׂרִיגִים שְׁלֹשֶׁת יָמִים הֵם: (יב) וַאֲמַר לֵיהּ יוֹסֵף דִּין פְּשָׁרְנִיָּה תִלְתָּא שְׁבֻשִׁין תִּלְתָּא יוֹמִין אֲנֹן:

(יג) בְּעוֹד שְׁלֹשֶׁת יָמִים יִשָּׂא פְרָעָה אֶת רֹאשָׁהּ וְהִשִּׁיבָהּ עַל כְּנֶף וְנִתְתָּ כּוֹס פְּרָעָה בְּיַדוֹ כַּמִּשְׁפֵּט הָרֵאשׁוֹן אֲשֶׁר הֵייתָ מִשְׁקָהוּ: (יג) בְּעוֹד שְׁלֹשֶׁת יָמִים יִשָּׂא פְרָעָה אֶת רֹאשָׁהּ וְהִשִּׁיבָהּ עַל כְּנֶף וְנִתְתָּ כּוֹס פְּרָעָה בְּיַדוֹ כַּמִּשְׁפֵּט הָרֵאשׁוֹן אֲשֶׁר הֵייתָ מִשְׁקָהוּ: (יג) בְּסוֹף תִּלְתָּא יוֹמִין יְדַבְּרֶנָּה פְרָעָה יֵת רִישָׁהּ וַיִּתִּיבְנָה עַל שְׁמוֹשָׁהּ וְתִתֶּן כִּסָּא דְפְרָעָה בְּיַדִּיהּ כַּהֲלַכְתָּא קֳדָמָא דִּי הֵייתָא מִשְׁקִי לֵיהּ:

(יד) כִּי אִם זְכַרְתָּנִי אֲתָךְ כַּאֲשֶׁר יִיטֵב לָךְ וְעֵשִׂיתָ נָא עִמּוֹדֵי חֶסֶד וְהוֹפְרֶתֶנִי אֵל פְּרָעָה וְהוֹצֵאתֶנִי מִן הַבַּיִת הַזֶּה: (יד) כִּי אִם זְכַרְתָּנִי אֲתָךְ כַּאֲשֶׁר יִיטֵב לָךְ וְעֵשִׂיתָ נָא עִמּוֹדֵי חֶסֶד וְהוֹפְרֶתֶנִי אֵל פְּרָעָה וְהוֹצֵאתֶנִי מִן הַבַּיִת הַזֶּה: (יד) אֲלֵהוּ תְדַרְבְּנֵנִי עִמּוֹ כַד יִיטֵב לָךְ וְתַעֲבֹד כְּעוֹן עַמִּי שִׂיבוּ וְתִדְבְּרוּ עֲלַי קֳדָם פְּרָעָה וְתַפְקֵנִי מִן בַּיִת אֲסִירָא דְרִיו:

(טו) כִּי גִנֵּב גִּנְבֹתֵי מֵאֲרָץ הָעֵבְרִים וְגַם פֹּה לֹא עֵשִׂיתִי מְאוּמָה כִּי שָׁמוּ אֹתִי בְּבוֹר: (טו) כִּי גִנֵּב גִּנְבֹתֵי מֵאֲרָץ הָעֵבְרִים וְגַם פֹּה לֹא עֵשִׂיתִי מְאוּמָה כִּי שָׁמוּ אֹתִי בְּבוֹר: (טו) אֲרִי מִגְנֵב גִּנְבָנָא מֵאֲרָעָא דְעֵבְרָאִי וְאֵף הֲכָא לֹא עֲבַדִּית מִדַּעַם אֲרִי שׁוֹיָאוּ יְתִי בְּבֵית אֲסִירִי:

(טז) וַיֵּרָא שֵׁר הָאֲפִים כִּי טוֹב פְּתָר וַיֹּאמֶר אֵל יוֹסֵף אֵף אֲנִי בַּחֲלוּמֵי וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה סִלֵּי חֲרִי עַל רֹאשִׁי: (טז) וַיֵּרָא שֵׁר הָאֲפִים כִּי טוֹב פְּתָר וַיֹּאמֶר אֵל יוֹסֵף אֵף אֲנִי בַּחֲלוּמֵי וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה סִלֵּי חֲרִי עַל רֹאשִׁי: (טז) וְחֹזָא רַב נַחְתוּמֵי אֲרִי יָאוּת פְּשֵׁר וַאֲמַר לְיוֹסֵף אֵף אֲנָא בַּחֲלֵמֵי וְהֵא תִלְתָּא סִלִּין דְחִירוּ עַל רִישִׁי:

(יז) וּבִסֵּל הָעֲלִיּוֹן מִכָּל מֵאֲכָל פְּרָעָה מַעֲשֵׂה אִפָּה וְהָעוֹף אֲכָל אֹתָם מִן הַסֵּל מַעַל רֹאשִׁי: (יז) וּבִסֵּל הָעֲלִיּוֹן מִכָּל מֵאֲכָל פְּרָעָה מַעֲשֵׂה אִפָּה וְהָעוֹף אֲכָל אֹתָם מִן הַסֵּל מַעַל רֹאשִׁי: (יז) וּבִסֵּלָא עֲלָאָה מִכָּל מִיכָל פְּרָעָה עוֹבֵד נַחְתוּם וְעוֹפָא אֲכָל יִתְהוּן מִן סֵלָא מַעֲלֹי רִישִׁי:

(יח) וַיַּעַן יוֹסֵף וַיֹּאמֶר זֶה פְּתַרְנִי שְׁלֹשֶׁת הַסֵּלִים שְׁלֹשֶׁת יָמִים הֵם: (יח) וַיַּעַן יוֹסֵף וַיֹּאמֶר זֶה פְּתַרְנִי שְׁלֹשֶׁת הַסֵּלִים שְׁלֹשֶׁת יָמִים הֵם: (יח) וְאֵתְבַּר יוֹסֵף וַאֲמַר דִּין פְּשָׁרְנִיָּה תִלְתָּא סִלִּין תִּלְתָּא יוֹמִין אֲנֹן:

(יט) בְּעוֹד שְׁלֹשֶׁת יָמִים יִשָּׂא פְרָעָה אֶת רֹאשָׁהּ מַעֲלִיָּהּ וְתִלָּה אֹתָהּ עַל עֵץ וְאֲכָל הָעוֹף אֶת בְּשָׂרָהּ מַעֲלִיָּהּ: (יט) בְּעוֹד שְׁלֹשֶׁת יָמִים יִשָּׂא פְרָעָה אֶת רֹאשָׁהּ מַעֲלִיָּהּ וְתִלָּה אֹתָהּ עַל עֵץ וְאֲכָל הָעוֹף אֶת בְּשָׂרָהּ מַעֲלִיָּהּ: (יט) בְּסוֹף תִּלְתָּא יוֹמִין יַעֲדִי פְרָעָה יֵת רִישָׁהּ מִנְּהָ וַיִּצְלֹב יִתְדָּה עַל צְלִיבָא וַיְכּוּל עוֹפָא יֵת בְּשָׂרָהּ מִנְּהָ:

חק לישראל – פרשת וישב יום ו'

(כ) ויהי ביום השלישי יום הקלדת את פרעה ויעש משתה לכל עבדיו וישא את ראש שר המשקים ואת ראש שר האפים בתוך עבדיו: (כ) ויהי ביום השלישי יום הקלדת את פרעה ויעש משתה לכל עבדיו וישא את ראש שר המשקים ואת ראש שר האפים בתוך עבדיו: (כ) והיה ביום תליתאה יומא בית ולדא דפרעה ועבר משתתא לכל עבדוהי ואדבר ית ריש רב שקי וית ריש רב נחתומי בגו עבדוהי:

(כא) וישב את שר המשקים על משקהו ויתן הכוס על כף פרעה: (כא) וישב את שר המשקים על משקהו ויתן הכוס על כף פרעה: (כא) ואתיב ית רב שקי על שקיוותיה ויהב ית פסא על ידא דפרעה:

(כב) ואת שר האפים תלה באשור פתר להם יוסף: (כב) ואת שר האפים תלה באשור פתר להם יוסף: (כב) וית רב נחתומי עלב במא די פשר להון יוסף:

(כג) ולא זכר שר המשקים את יוסף וישבחהו: (כג) ולא זכר שר המשקים את יוסף וישבחהו: (כג) ולא זכיר רב שקי ית יוסף ואנשיה:

רש"י

אלבין פניו. מכאן אמרו נוח לו לאדם שיפלוהו לכבשן האש ואל ילבין פני חבירו כרבים: הכר נא – חין נא אלכא לשון בקשה הכר נא בוראך ואל תאדד שלש נפשות:

(כו) לדיקה – בדכריה: ממני – היא מעוברת ורז"ל דרשו שיצאה בת קול ואמרה ממני ומאתי ילאו הדברים לפי שהיתה כנועה בבית חמיה גזרתי שיצאו ממנה מלכים ומשפט יהודה גזרתי להעמיד מלכים בישראל: כי על כן לא נתחיה – כי דין עשתה על אשר לא נתחיה לשלה בני: ולא יסף עוד – יש אומרים לא הוסיף ויש אומרים לא פסק (וחבירו גבי אלדד ומידד ולא יספו ומתרגמינן ולא פסקו):

(כז) בעת לדתה – ובדקה הוא אומר וימלאו ימיה ללדת להלן למלאים וכאן לחסרים: והנה תאומים – מלא ולהלן תומים חסר לפי שהאחד רשע אצל אלו שניהם לדיקים:

(כח) ויתן יד – הוציא האחד ידו לחוץ ולאחר שקשרה על ידו השני החזירה:

(כט) פרעת – חזקת עליך חוזק:

(ל) אשר על ידו השני – ארבע ידות כתובות כאן כנגד ארבע חרמים שמעל עכן שיצא ממנו. ויש אומרים כנגד ד' דברים שלקח אדרת שנער ושני חתיכות כסף של מאתים

(יח) חתמד ופחילך – עזקתך ושופיך טבעת שאתה חותם בה ושמתך שאתה מתכסה בה: ותהר לו – גבורים כיוצא בו לדיקים כיוצא בו:

(כא) הקדשה – מקודשת ומזומנת לזנות:

(כג) תקח לה – יהיה שלה מה שביתה: פן נהיה לבז – אם תבקשנה עוד יתפרסם הדבר ויהיה גנאי כי מה עלי לעשות עוד לאמת דברי: הנה שלחתי הגדי הזה – לפי שרמה יהודה את חביו בגדי עזים שהטביל כתנת יוסף בדמו רמוהו גם אותו בגדי עזים (כ"ד):

(כד) כמשלש חדשים – (גדה מג) רובו של ראשון ורובו של אחרון ואמנעי שלם ולשון כמשלש חדשים כהשלש החדשים כמו (ואסתר ט) ומשלוח מנות משלוח ידם וכן תרגם אונקלוס כחלתות ירחיאל: הרה לזנונים – שם דבר מעוברת כמו אשה הרה וכמו צרה כחמה: ותשרף – אמר אפרים מקשאה משום רבי מאיר בתו של שם היתה שהוא כהן לפיכך דוה בשריפה:

(כה) הוא מוצאת – להשרף: והיא שלחה אל חמיה – לא רצתה להלבין פניו ולומר ממך אני מעוברת אלא לאיש אשר אלה לו אמרה אם יודה מעצמו יודה ואם לאו ישרפוני ואל

חק לישראל – פרשת וישב יום ו'

(יט) ויהי כשמוע אדוניו וגו' – בשעת תשמיש אמרה לו כן וזהו שאמרה כדברים האלה עשה לי עצדך עניני תשמיש כאלה: (כא) ויט אליו חסד – שהיה מקובל לכל רואיו לשון כלה נאה וחסודה שבמשנה: (כב) הוא היה עושה – כתרגומו במימריה הוה מתעבד (כג) באשר ה' אתו. בשביל שה' אתו: (כד) אחר הדברים האלה – לפי שהרגילה אותה ארורה את הגדיק צפי כולם לדבר בו הביא להם הקב"ה סורחנס של אלו שיפנו אליהם ולא אליו ועוד שתצוה הרווחה ללדיק על ידיהם: חטאו – זה נמצא צבצב צפילי פוטירין שלו וזה נמצא ררור בגלוסקין שלו: והאופה – את פת המלך ואין לשון אפייה אלא צפת ובלע"ז פיסטור": (ד) ויפקד שר הטבחים וגו' – להיות אתם: ויהיו ימים במשמר – י"ב חדש: (ה) ויחלמו חלום שניהם – ויחלמו שניהם חלום זה פשוטו ומדרשו כ"א חלם חלום שניהם שחלם את חלומו ופתרון חבירו וזהו שנאמר וירא שר האופים כי טוב פתת: איש כפתרון חלומו – כל אחד חלם חלום הדומה לפתרון העתיד לבא עליהם: (ו) זעפים – עכזים כמו (מ"א כ) סר וזעף (מיכה ז) זעף ה' אשף: (ז) שריגים – זמורות ארוכות שקורין וידין: והיא כפרחת – דומה לפורחת והיא כפורחת נדמה לי בחלומי כאלו היא פורחת ואחר הפרח עלתה נלה ונעשו סמדר אשפני"ר בלע"ז (אויפטוהן אדער אויפשליעסען איינער בלומא) ואח"כ הבשילו והיא כד אפרחת אפיקת לבלבין ע"כ תרגום של פורחת. נץ גדול מפרח כדכתיב (ישעיה יח) ובוסר גומל יהיה נלה וכתיב (במדבר יז) ויורא פרח והדר ויאץ איץ: (ח) ואשחט – כתרגומו ועלרית והרבה יש בלשון משנה: (ט) שלשת ימים הם – סימן הם לך לשלשת ימים. ויש מדרשי אגדה הרבה (חולין כג): (יג) ישא פרעה את ראשך – לשון חשבון כשיפקוד שאר עבדיו לשרת לפניו בסעודה

שקלים ולשון זהב (ב"ר): ויקרא שמו זרח – ע"ש זריחת מראית השני: (א) ויוסף הורד – חוזר לענין ראשון אלא שהפסיק בו כדי לסמוך ירידתו של יהודה למכירתו של יוסף לומר לך שבשביבו הורידוהו מגדולתו. ועוד כדי לסמוך מעשה אשתו של פוטיפר למעשה תמר לומר לך מה זו לשם שמים אף זו לשם שמים שראתה באטרולוגין שלה שעתידה להעמיד בנים ממנו ואינה יודעת אם ממנה אם מצתה: (ג) כי ה' אתו – שם שמים שגור בפיו (ב"ר): (ד) וכל יש לו – הרי לשון קצר חסר אשר: (ו) ולא ידע אתו מאומה – לא היה נותן לבו לכלום: כי אם הלחם – היא אשתו אלא שדבר בלשון נקיה: ויהי יוסף יפה תואר – כיון שראה עצמו מושל התחיל אוכל ושותה ומסלסל בשערו (ב"ר) אמר הקב"ה אביך מתאבל ואתה מסלסל בשערך חני מגרה בך את הדוב. מיד: (ז) ותשא אשת אדוניו וגו' – כל מקום שנאמר אחר סמוך: (ח) וחטאתי לאלהים – בני נח נלטו על העריות: (ט) לכבד אלהה – אפילו בלא תשמיש: להיות עמה – לעוה"ב: (יא) ויהי כהיום הזה – כלומר ויהי כאשר הגיע יום מיוחד (תנחומא) יום לחוק יום איד שלהם שהלכו כולם לבית ע"א אמרה אין לי יום הגון להזקק ליוסף כהיום הזה אמרה להם חולה אני ואיני יכולה לילך: לעשות מלאכתו – רב ושמואל חד אמר מלאכתו ממש וחד אמר לעשות צרכיו עמה אלא שנראית לו דמות דיוקנו של אביו וכו' כדאיתא במס' סוטה (דף לז): (יב) ראו הביא לנו – הרי זה לשון קצרה הביא לנו ולא פירש מי הביאו ועל בעלה אומרת כן: עברי – (ב"ר) מעבר הנהר מבני עבר (ס"א מעבר הנהר): (טז) אדוניו – של יוסף: (יז) בא אלי – לחק בי העבד העברי אשר הבאת לנו:

חק לישראל – פרשת וישב יום ו'

האשה ועל כן החיה נקראת מילדת וכן (יחזקאל טז) ומולדותיך ביום הולדת אותך וכן (ויקרא יג) אחרי הוכבס את הנגע שכיבוסו על ידי אחריים: וישא את ראש וגו' – מנאס עם שאר עצדיו שהיה מונה המשפחה שישרתו לו בסעודתו וזכר את אלו בתוכם כמו שאר את ראש לשון מנין: (כג) ולא זכר שר המשקים – זו ביום: וישכחו – לאחר מכאן מפני שתלה בו יוסף לזכרו הוזקק להיות אסור עוד שתי שנים שנאמר (תהלים מ) אשכי הגבר אשר שם ה' מצטחו ולא פנה אל רהבים ולא זטח על מצרים הקרוים רהב:

ימנה אותך עמהם: כנך – צסיס שלך ומושבך: (יד) כי אם זכרתי אתך – אשר אם זכרתי אתך מאחר שייטב לך כפתרוני: ועשית נא עמדי חסד – אין נא חלל לשון בקשה הרי אתה עושה עמי חסד: (טז) סלי חורי – סלים של נצרים קלופים חורין חורין ובמקומנו יש הרבה ודרך מוכרי פת כסנין שקורין אובלי"ש (היפפען קוכען) לתתם באותן סלים: (כ) יום הולדת את פרעה – יום לידתו וקורין לו יום גינוסילא ולשון הולדת לפי שאין הולד נולד חלל ע"י אחרים שהחיה מילדת את

נביא – עמוס ב ו-יא

(א) כה אמר יהוה על שלטה פשעי ישראל ועל ארבעה לא אשיבנו על מכתם בפסוף צדיק ואביון בעבור נעלים: (ב) השאפים על עפר ארץ בראש דלים ודרף ענוים יטו ואיש ואביו ילכו אל הנערה למען חלל את שם קדשי: (ג) ועל בגדים חבלים יטו אצל כל מזבח ויין ענושים ישתו בית אלהיהם: (ד) ואנכי השמדתי את האמרי מפניהם אשר פגבה ארזים גבהו וחסן הוא כאלונים ואשמיד פריו ממעל ושרשיו מתחת: (ה) ואנכי העליתי אתכם מארץ מצרים ואולף אתכם במדבר ארבעים שנה לרשת את ארץ האמרי: (ו) ואקים מבניכם לנביאים ומבחוריהם לנזרים האף אין זאת בני ישראל נאם יהוה: (ז) ותשקו את הנזרים יין ועל הנביאים צויתם לאמר לא תנבאו: (ח) הנה אנכי מעיק תחתיכם כאשר תעיק העגלה המלאה לה עמיר: (ט) ואבד מנוס מקל וחזק לא יאמץ פחו וגבור לא ימלט נפשו: (י) ותפש הקשת לא יעמד וקל ברגליו לא ימלט ורכב הסוס לא ימלט נפשו: (יא) ואמיץ לבו בגבורים ערום ינוס ביום ההוא נאם יהוה: (יב) שמעו את הדבר הזה אשר דבר יהוה עליכם בני ישראל על כל המשפחה אשר העליתי מארץ מצרים לאמר: (יג) רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה על פן אפקד עליכם את כל עונתיכם: (יד) הילכו שנים יחדו בלתי אם נועדו: (טו) הישאג אריה ביער וטרף אין לו היתן כפיר קולו ממענתו בלתי אם לכד: (טז) התפל עפור על פח הארץ ומוקש אין לה היעלה פח מן האדמה ולכוד לא ילכוד: (יז) אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו אם תהיה רעה בעיר ויהוה לא עשה: (יח) כי לא יעשה אנני יהוה דבר כי אם גלה סודו אל עבדיו הנביאים: (יט) אריה שאג מי לא יירא אנני יהוה דבר מי לא ינבא:

חק לישראל – פרשת וישב יום ו'

משנה – מקוואות פרק ט'

(א) אלו חוצצין באדם, חוטי צמר וחוטי פשתן והרצועות שבראשי הבנות. רבי יהודה אומר, של צמר ושל שער אינם חוצצין, מפני שהמים באין בהם: (ב) קלעי הלב והזקן, ובית הסתרים באשה, לפלוף שחוצץ לעין, וגלד שחוצץ למכה, והרטיה שעליה, ושרף היבש, וגלדי צואה שעל בשרו, ובצק שתחת הצפרן, והמלמולין, וטיט היזון, וטיט היוצרים, וגץ יוני. איזהו טיט היזון, זה טיט הבורות, שנקאמר (תהלים מ), ויעלני מבור שאון מטיט היזון. טיט היוצרים, כמשמעו. רבי יוסי מטהר בשל יוצרין ומטמא בשל מרקה. וגץ יוני, אלו יתרות הדרכים, שאין טובלין בהן ולא מטבילין אותן. ושאר כל הטיט, מטבילין בו כשהוא לח. ולא יטבול באבק שעל רגליו. לא יטבול את הקמקמוס בפחמיו, אלא אם כן שפשה:

(ג) אלו שאין חוצצין, קלקי הראש, ובית השחי, ובית הסתרים באיש. רבי אליעזר אומר, אחד האיש ואחד האשה, כל המקפיד עליו, חוצץ. ושאין מקפיד עליו, אין חוצץ:

(ד) לפלוף שבעין, וגלד שעל המכה, ושרף הלה, ולכלובי צואה שעל בשרו, וצואה שתחת הצפרן, וצפרן המדלדלת. כשות של קטן, לא טמא ולא מטמא. קרום שעל המכה, טמא ומטמא:

(ה) אלו חוצצין בכלים, הזפת, והמזר, בכלי זכוכית בין מבפנים בין מבחוץ, על השלחן ועל הטבלה ועל הדרגש, על הנקיים, חוצצין. על הבלוסין, אינן חוצצין. על מטות בעל הבית, חוצץ. ועל של עני, אינו חוצץ. על אכופ של בעל הבית, חוצץ. ועל של זקקו, אינו חוצץ. (ועל המרדעת, חוצץ). רבן שמעון בן גמליאל אומר, עד כאסר האיטלקי:

(ו) על הבגדים, מצד אחד, אינו חוצץ. משני צדדיו, חוצץ. רבי יהודה אומר משום רבי ישמעל, אף מצד אחד. רבי יוסי אומר, של בנאים, מצד אחד. ושל בור, משני צדדיו:

(ז) מטפחת של זפתין ושל יוצרין ושל מפסלי אילנות, אין חוצצין. רבי יהודה אומר, אף של קיצין, פיוצא בהן. זה הכלל, כל המקפיד עליו, חוצץ. ושאינו מקפיד עליו, אינו חוצץ:

גמרא – גדה דף י"ג ע"ב

אמר אביי רוכבי גמלים אסורין לאכול בתרומה תניא נמי הכי רוכבי גמלים כולם רשעים הספנים כולם צדיקים החמרים מהן רשעים מהן

חק לישראל – פרשת וישב יום ו'

צדיקים איכא דאמרי הא דמכף הא דלא מכף ואיכא דאמרי הא דמטרטין
הא דלא מטרטין:

רש"י על הגמרא

<p>רוכזי גמלים – אצריהם מתחממים בצער הגמל ומוציאים זרע: כולם רשעים – כדאמר: כולם לדיקים – שדרים בסכנה ולכס לאציהם שצשמים: דמכף – לשון אוכף של חמור אם יש לו אוכף האצרי אינו מתחמם שהעץ קשה:</p>	<p>הוא ואם אין לו אוכף מתחמם בצער החמור אצל דרך גמלים לרכוב כלל אוכף אלל צמרדעת ומתחמם: דמטרטין – ירך מכאן וירך מכאן ואצרו מתחמם: דלא מטרטין – רוכז כאשה:</p>
---	---

זוהר – בשלח דף מ"ז ע"א

וְקָרְאתָ לַשַּׁבָּת עֹנֵג, עֲנוּגָא דְכָלְא, עֲנוּגָא דְנַפְשָׁא וְגוּפָא עֲנוּגָא דְעַלְאִין
וְתַתְּאִין. וְקָרְאתָ לַשַּׁבָּת, מְאִי וְקָרְאתָ. דִּיזְמִין לִיה. כְּמָה דְאֵת אָמְרָא, (ויקרא
כג) מְקָרְאֵי קֹדֶשׁ, כְּלוּמְרָא, זְמִינִין, כְּמָה דְמִזְמִין אוֹשְׁפִיזָא לְבֵיתִיה. וְעַל דָּא
וְקָרְאתָ לַשַּׁבָּת עֲנֵג, דִּיזְמִין לִיה, כְּמָה דְמִזְמִין אוֹשְׁפִיזָא, בְּפִתְרָא מִתְקַנָּא,
בְּבֵיתָא מִתְקַנָּא בְּדָקָא יְאוּת, בְּמִיכְלָא וּבְמִשְׁתֵּיָא בְּדָקָא יְאוּת, יְתִיר עַל שְׂאֵר
יּוֹמִין. וְקָרְאתָ לַשַּׁבָּת מִפְּעוּד יוֹם. (אמור כ"ב ע"א) לְקֹדֶשׁ יִי מְכוּבָד:
דָּא יוֹם כְּפּוּרִים. תְּרֵי דְאִינוּן חַד. וְכַבְּדִתּוּ מַעֲשׂוֹת (דף מ"ז ע"ב) דְרַבְּכֵי, כְּמָה
דְּאוּקִימָנָא:

מִמְצוּא חֲפָצָא וְדָבָר דְבָר, וְהָא אֲתָמְרָא, בְּגִין דְהָהִיא מְלָה סְלָקָא, וְאֲתָעַר מְלָה
דְּחוּל לְעֵילָא. מֵאֵן דְמִזְמִין אוֹשְׁפִיזָא, בֵּיה בְּעֵי לְאֲשְׁתַּדְלָא, וְלֹא בְּאֲחָרָא:

הלכה – הרמב"ם הלכות תלמוד תורה פ"ה

(א) הדלקת נר בשבת אינה רשות אם רצה מדליק ואם רצה אינו מדליק ולא מצוה
שאינו חייב לרדוף אחריה עד שיעשנה כגון עירובי חצרות או נטילת ידים לאכילה אלא
חובה ואחד אנשים ואחד נשים חייבין להיות בבתיהן נר דלוק בשבת אפילו אין לו מה
יאכל שואל על הפתחים ולוקח שמן ומדליק את הנר שזה בכלל עונג שבת וחייב לברך
קודם הדלקה ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר
של שבת כדרך שמברך על כל הדברים שהוא חייב בהם מדברי סופרים:
(ב) מותר להשתמש בנר של שבת והוא שלא יהא הדבר צריך עיון הרבה אבל דבר
שצריך לדקדק בראייתו אסור להבחינו לאור הנר גזירה שמא יטה:
(ג) המדליק צריך להדליק מבעוד יום קודם שקיעת החמה ונשים מצוות על דבר זה
יותר מן האנשים לפי שהן מצויות בבתים והן העסוקות במלאכת הבית ואף על פי כן
צריך האיש להזהירן ולברוק אותן על כך ולומר לאנשי ביתו ערב שבת קודם שתחשך
הדליקו את הנר ספק חשיכה ונכנס השבת ספק לא נכנס אין מדליקין:

חק לישראל – פרשת וישב יום ו'

מוסר – מספר חרדים דף ס"ז ע"ב

בְּתִיב (תהלים קכ"ג) אֵלֶיךָ נִשְׁאַתִּי אֶת עֵינַי וּכְתִיב (שם כ"ה) אֵלֶיךָ ה' נִפְטִי אֶשָּׂא וּכְתִיב (איכה ג') נִשְׂא לִבִּנְנוּ אֶל כַּפַּיִם וְרִיחַ הַמָּמוֹן יִתְיַחֵס אֶל הַכַּפַּיִם שִׁנְאַמֵּר (תהלים קכ"ח) יִגִּיעַ כַּפִּיךָ כִּי תֹאכַל לֶכֶן בֶּן אָדָם פָּרוֹס כַּפִּיךָ אֶל ה' וְעֵינֶיךָ נִשְׂאוֹת לוֹ וְנִפְטֶשֶׁךָ וּלְבַבְךָ וּמְמוֹנֶךָ עַל כַּפִּיךָ כְּמִי שֶׁמְקַרֵּב הוֹרוֹן לְמַלְכוּת. הֲרֵאִית בֶּן מְבִישׁ מִמִּי שֶׁהָיָה אָבִיו נוֹשֵׂא עַל כַּתְפוֹ וְהוּא פּוֹגֵעַ בְּאַנְשִׁים וְשׂוֹאֵל לָהֶם הֲרֵאִיתֶם אֶת אָבִי וְהָרִי הַבּוֹרָא יִתְפַּרֵּךְ נוֹשֵׂא עוֹלָם וְאַתָּה בֶּן אָדָם מַה לָּךְ עִם הָעוֹלָם לֹא תִתְבַּהֵל בְּרֵאוֹתֶךָ כִּי לֹא יוֹעִילוֹךָ וְלֹא יִזְקוּךָ אֲלֹא רְצוֹן בּוֹרְאֵךְ הַנוֹשֵׂאֵךְ זְכָרְהוּ לֹא תִפְרִידְהוּ מִמַּחְשַׁבְתְּךָ תָּמִיד. עֵיקַר מְכוֹן הַשְּׂכִינָה בְּלֵב יִשְׂרָאֵל שִׁנְאַמֵּר (שמות כ"ה) וְשִׁכְנֹתַי בְּתוֹכְכֶם וְכֵן פִּירֵשׁ הָרַב רַבִּי שְׁמֵעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי בְּפָסוּק (דברים כ"ג) כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ מִתְהַלֵּךְ בְּקֶרֶב מַחְנֶיךָ קָרֵב הוּא הֵלֵב שֶׁהוּא בְּאַמְצַע מַחְנֶיךָ שֶׁהֵם רַמ"ח אַבְרָיִךָ וְסִפְיָה דְקָרָא וְלֹא יֵרָאֶה בְּךָ עֲרוֹת דְבָר וְשֵׁב מֵאַחֲרֶיךָ. הִלְכָּךָ בְּשָׂלָא יְקַדֵּשׁ אָבְרָיו אֲפִילוּ בְּמִתָּר לָהֶם בְּמַחְשַׁבָה וְדַבּוּר וּמַעֲשֵׂה נִמְצָא מִחֲרִיב הַמְקַדֵּשׁ וְאוֹי מִחֲרִיב מְקַדֵּשׁוּ שֶׁל מֶלֶךְ בְּכָל יוֹם: